

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 56/18

Møtedato: 31.05.2018

Dato: 23.05.2018

Arkivsaknr: 2017/14279

Strategi for humaniora

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- UiBs strategi Hav, Liv, Samfunn 2016-2022 <http://www.uib.no/strategi>
- Styresak 7/18 om revisjon av strategi http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_007-2018_revisjon_uibs_strategi.pdf
- Styresak 42/18 om revisjon av strategi UiBs strategi Hav, Liv, Samfunn 2016-2022 http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_42-18mandat_arbeidsgruppestrategi_0.pdf
- Styresak 130/17 Orientering om oppnevning av arbeidsutvalg for utforming av handlingsplan for humaniora https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_130-17_orientering_om_oppnevning_av_arbeidsgruppe_for_utforming_av_handlingsplan_for_humaniora.pdf
- Stortingsmelding 25 (2016–2017) Humaniora i Norge <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-25-20162017/id2545646>

Saken gjelder:

I samsvar med universitetsstyrets oppfølging av Stortingsmelding 25, Humaniora i Norge, har en arbeidsgruppe, oppnevnt av styret, levert et utkast til strategi og handlingsplan for humaniora ved Universitetet i Bergen (UiB). Planen skulle ta utgangspunkt i utfordringer og styrker adressert i Humaniorameldingen, og legge opp til tiltak i tråd med UiBs strategi, Hav, Liv, Samfunn.

Regjeringens Humaniora-melding understreker de humanistiske fagenes vesentlige betydning som forvalter av vår historie og kultur og for å løse samtidens sammensatte utfordringer. De kommende årene vil humanistisk kompetanse i større grad skrives inn i forskningsprogrammene til Forskningsrådet og i EUs nye rammeprogram for forskning, Horisont Europa.

I arbeidet med strategien har arbeidsgruppen, i tillegg til å ha hatt en rekke samlinger, gått gjennom ulike innspill og diskusjoner om humaniora, og fått gjennomført analyser av og vurdert grunnlagsdata om humaniora ved UiB, Norge og internasjonalt.

Følgende medlemmer ble oppnevnt av universitetsstyret:

Margareth Hagen, prorektor (leder)
Jørgen Sejersted, dekan,
HF Anne Beate Maurseth, prodekan,
HF Henrik von Achen, direktør for Universitetsmuseet
Dag Elgesem, visedekan, SV

Strategien skal bidra til å profilere og utvikle UiBs egenart innenfor de humanistiske fagene, posisjonere universitetet strategisk på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer i erkjennelse av at vår tids store samfunnsutfordringer ikke kan løses uten solid forskningsmedvirkning fra de humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagene. Planen legger opp til tiltak i tråd med UiBs strategi og har som hovedmål å

- videreutvikle høy, internasjonal kvalitet på humanistisk forskning og utdanning og styrke UiBs nasjonale posisjon gjennom å bygge solide og stabile humanistiske fagmiljøer
- styrke og legge til rette for tverrfakultær humanistisk forskning
- styrke UiBs og de humanistiske fagenes gjennomslag i Forskningsrådet og EUs forskningsprogram
- fremme forståelsen av humanioras betydning for evnen til å kunne løse de utfordringene samfunnet står overfor og tydeliggjøre humanioras betydning for offentlighet og arbeidsliv
- styrke satsingen på lektorutdanningen og dialogen med skoleverket
- styrke forvaltning og utvikling av norsk språk og fremmedspråkene
- utvikle og samordne UiBs miljøer innenfor digital humaniora og styrke UiBs nasjonale posisjon på dette området

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar Strategi for Humaniora
2. Universitetsstyret ber universitetsledelsen og HF-fakultetene om å konkretisere hvordan strategien kan gjennomføres en i samband med budsjettarbeidet for 2019 og arbeidet med UiBs langtidsplan

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

23.05.0201/Ingar Myking

Vedlegg

- 1 Saksframstilling
- 2 Universitetet i Bergens humaniorastrategi 2018-22

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
56/18

Møtedato:
31.05.2018

Arkivsaksnr:
2017/14279

Strategi for humaniora

En offensiv satsing på humaniora ved UiB

Som alle klassiske, europeiske forskningsuniversiteter, kjennetegnes også Universitet i Bergen (UiB) av et stort antall humanistiske fag. UiB forvalter landets nest største humanistiske forskningsmiljø, både i bredde og størrelse. I tillegg til å være selvstendige fagdisipliner, er de humanistiske fagene også utgangspunkt for etiske, historiske og kritiske refleksjoner for andre fag og samfunnsområder. En tydelig strategisk oppfølging av humaniora er viktig for at UiB samlet skal løfte seg som internasjonal forskningsinstitusjon.

Arbeidsgruppen understreker at det i samband med regjeringens Humaniora-melding, UiBs revisjon av Hav, Liv, Samfunn og den signaliserte opptrappingen av midler til humaniora i Forskningsråd, i EU og andre instanser er det særlig viktig at UiB kan konkurrere med andre sterke humaniora-miljøer nasjonalt og internasjonalt.

Strategien følger opp Humaniora-meldingens vektlegging av fem innsatsområder: Det faginterne med vekt på høy faglig kvalitet, samfunnsrelevans, arbeidslivet, skolen og språk. Som et breddeuniversitet med ett av Norges største og fremste humaniora-miljø har UiB ambisjoner om å være ledende i Norge på alle de fem områdene. I strategien blir hvert av områdene fulgt opp med en nærmere omtale som angir UiBs rolle, utfordringer og mål på feltet. Innsatsområdene i strategien vil følges opp med egne handlingspunkter.

Kvalitet i humaniora

Her pekes det på at faglig mangfold og diversitet er en viktig del av humanioras kvalitet. Det gir et bredt fundament for UiBs deltakelse i internasjonale forskningsprosjekter, i den tverrgående, utfordringsdrevne forskningen og i perspektivrikdommen i samfunnet. Her foreslås det å sette i gang et systematisk kvalitetsfremmende arbeid med en tydeligere internasjonal strategi for humaniora, støtte opp om vellykkede forskergrupper, bidra til deling av god praksis og karrierebygging for forskere og styrke forskningsledelsen. I utviklingen av studieprogram og fagtilbud må humaniora-miljøene styrke den faglige kvaliteten, øke den eksterne inntjeningen, satse på samarbeid og tverrfaglighet for å øke handlingsrommet til de humanistiske fagene og utrede potensialet for å etablere et senter for tverrfaglig humanistisk forskning og formidling.

I strategien foreslås det at UiB bør utrede potensialet for et senter for innovativ humanistisk forskning og formidling for forskergrupper og prosjekter. Digital humaniora representerer et særlig potensiale ved UiB. Et viktig tiltak under målet om å styrke kvaliteten på humaniora ved UiB er forslaget om å satse på digital humaniora som et eget program. Arbeidsgruppen har tillegg valgt å framheve planene for å etablere et signalbygg for humaniora ved UiB. For

å styrke samhandling mellom de ulike humanistiske fagmiljøene, studentene, de administrative ressursene og omverden, og samtidig skape en arena for fremragende humanistisk forskning, læring, språkopplæring, innovasjon og formidling foreslås det å prosjektere et bygg for humaniora i Dokkeveien/Sydenshaugen.

Samfunnsrelevans

Forvaltning og aktiv utvikling av kulturarven er av FN anerkjent som sentralt i bærekraftmålene. For å styrke humanioras samfunnsrelevans peker strategien på to sentrale mål. Å styrke de humanistiske perspektivene i satsningsområdene til UiB – marin, klima- og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer, og å styrke og videreutvikle kapasiteten til de humanistiske fagene ved UIB til å forvalte og formidle kulturarven i et samfunn med høy endringstakt. Under dette punktet legges det særlig vekt på humaniora-perspektivet innenfor de strategiske satsingsområdene til UiB må styrkes gjennom å stimulere til utvikling av flerfaglige prosjekter og søknader med tydelige innslag av humaniora til de store programmene i forskningsråd og EU. UiB må i større grad bidra til humanistiske perspektiver i møte med de store samfunnsutfordringene gjennom innspill til EUs programsatsinger, til NFRs programmer og gjennom deltagelse på de viktigste møteplassene for forskningspolitikk. Ellers blir humaniora og kommunikasjon, humaniora-perspektivet i innovasjon, kulturarv, Fns bærekraftsmål og middelalderklyngen møtt med egne tiltak.

Styrke forbindelsen til skolen og prioritere lektorutdanningen

UiB vil videreutvikle humanioras nære forhold til skolen ved styrket skoleformidling, å bygge ut universitetsskolesamarbeidet, legge til rette for mer samhandling med partnerskolene og satse på lektorutdanningen. UiBs lektorutdanning har et særlig stort faglig potensiale, gjennom en bred fagkompetanse og en unik nærhet mellom disiplin-faglige og didaktiske miljøer. Sentrale skolefag som fransk, tysk og spansk er man alene om å tilby på Vestlandet. I strategien foreslås det mellom annet å utvikle fellesarenaer i tråd med intensjonene i *Lærerutdanningen 2025*, utvikle lektorutdanningen, og sette i gang en særskilt satsing på nye EVU-tilbud til lærere.

Arbeidslivet trenger humaniora

Synliggjøring og tydeliggjøring av arbeidslivsrelevansen ved den humanistiske utdanningen og danningsfag ville kunne øke interessen for studiene og utdanningene i samfunnet. Samtidig bør det åpnes for at humanistiske fag i større grad kan brukes sammen med andre disipliner i gradene. Å legge til rette for flere tverrfaglige akademiske grader kan åpne humaniora-perspektivet for flere grupper. De humanistiske fagene må svare på behovene for livslang læring og fortsatt utvikle etter- og videreutdanningstilbudet. Her foreslås det en særskilt satsing på å styrke informasjonen til studiesøkere om hvilke karrieremuligheter de humanistiske studieprogrammene gir. Det er også et eget punkt om prosjektsatsing på arbeidslivet som har som mål å styrke studentenes kontakt med og praksis i arbeidslivet gjennom å tilby karriereveiledning, bruke alumninettverket, tilby mentorordninger og legge til rette for praksiskomponenter i studieløpene.

Språk er basis for akademisk aktivitet

Språk er navet i enhver kunnskapsfrembringelse. Norske målformer har en særlig posisjon i humaniora i Norge. I en globalisert og digitalisert verden er betydningen av fremmedspråkkunnskap grunnleggende. Et lite land som Norge, med åpen økonomi og utstrakt internasjonalt engasjement, har behov for gode og effektive redskaper for kommunikasjon og interkulturell samhandling med andre. De humanistiske språk- og litteraturfagene ved UiB har et særskilt ansvar for å ivareta og utvikle norske målformer og fremmedspråk både i forskning og undervisning. Nordisk og engelsk har en solid posisjon ved UiB. I tillegg tilbys studieprogram i fransk, italiensk, japansk, kinesisk, tysk, arabisk, russisk, spansk og latinamerikastudier. HF tilbyr også studier i gammelgresk og latin.

Flere av fremmedspråkfagene utfordres av varierende studentrekruttering og små fagmiljøer som over tid har blitt redusert. I strategien legges det opp til en prosess med for å vurdere bredden av UiBs språkportefølje og sikre forutsigbare og gode rammer for UiBs fremmedspråkfag. Videre satses det på å få etablert en SFU knyttet til språkfagene.

Viktigheten av å bruke språksamlingene og arbeidet med ordbøkene til å utvikle prosjekter og satsninger på norsk språk og UiBs rolle i nasjonal språkforvaltning og –utvikling understrekes ytterligere.

Universitetsdirektørens kommentarer

Humaniora ved UiB representerer unike muligheter til å styrke profilen til UiB som et internasjonalt forskningsuniversitet med stor faglig bredde. Ved å synliggjøre de humanistiske perspektivene for studenter og ansatte ved universitetet og omverdenen, vil humaniora-fagene bidra til at universitets faglige kvalitet og generelle omdømme styrkes.

For UiB, som både bredde- og forskningsuniversitet er humaniora en viktig del av institusjonens profil. Universitets internasjonale profil hviler dels på humanioras viktige rolle i å bidra til språk- og dannelseskomponenter til UiBs bredde av fagområder. Manglende bredde kan også sees på som mulig svekket konkurransekraft i Forskningsrådets og EUs programmer nye kommende tverrfaglige programmer.

Et strategisk fokus på humaniora er svært viktig for at UiB samlet skal løfte seg som internasjonal fremtredende forskningsinstitusjon. Universitetsstyret foretok en strategisk avsetning til satsing på humaniora i budsjett for 2018 på tre millioner kroner. Avsetningen følges nå opp med en egen plan som skal legge til rette for styrket strategisk satsing på humaniora, profilere UiBs egenart innenfor de humanistiske fagene og posisjonere universitetet på nasjonale og internasjonale arenaer.

Ved UiB er Det humanistiske fakultetet (HF) det drivende humanistiske fagmiljøet og har en viktig rolle i å forvalte og utvikle humaniora ved universitetet. I samband med en humaniora-strategi er det derfor riktig å påpeke at fakultetet over tid har hatt en svært krevende økonomisk situasjon. Fakultet har over lengre tid jobbet med å bedre økonomien og styrke den faglige kvaliteten. En bemanningsplan vedtatt i 2017 tok utgangspunkt i forventede naturlige avganger med mål om konsolidering av store fag med god studenttilstrømming. Det innebærer noe mindre vekt på hensynet til faglig bredde, og at flere av studieprogrammene ikke har mastertilbud. Den økonomiske situasjonen oppleves likevel som hemmende for faglig fornying, økt prosjektaktivitet, studiekvalitet og studiepoengproduksjon. I perioden

2013-2017 reduserte fakultetet med 8 vitenskapelige stillinger. Fakultetets økonomi gjør at det planlegges en videre nedjustering i perioden 2018–22.

Under strategidelen om Kvalitet i humaniora er det derfor satt inn en tiltaksliste som krever kanalisering av ressurser og oppmerksomhet mot særlig HF-fakultetet ved UiB. Det foreslås at UiB legger til rette for en gradvis styrking av humaniora ved UiB under forutsetninger om at HF-fakultetet forplikter seg til å gjennomføre tiltakene i strategien. Skal flere av tiltakene gjennomføres må de tas med i planleggingen av budsjett for 2019 og UiBs langtidsbudsjetter, og HF-fakultetet må i den sammenheng utarbeide en tids- og kostandsplan for de aktuelle tiltakene. Når det gjelder prosjektering av et signalbygg for humaniora er prosjektet allerede prioritert i UiBs masterplan for utvikling av bygg og areal.

23.05.2018/Ingar Myking

UNIVERSITETET I BERGENS

HUMANIORASTRATEGI 2018-22

Som alle klassiske, europeiske forskningsuniversiteter, kjennetegnes også Universitet i Bergen (UiB) av et stort antall humanistiske fag. UiB forvalter landets nest største humanistiske forskningsmiljø, både i bredde og størrelse. I tillegg til å være selvstendige fagdisipliner, er de humanistiske fagene også utgangspunkt for etiske, historiske og kritiske refleksjoner for andre fag og samfunnsområder. En tydelig strategisk oppfølging av humaniora er viktig for at UiB samlet skal løfte seg som internasjonal forskningsinstitusjon.

Regjeringens humanioramelding (Meld. St. 25) understreker de humanistiske fagenes vesentlige betydning som forvalter av vår historie og kultur og for å løse samtidens sammensatte samfunnsutfordringer. De kommende årene vil humanistisk kompetanse i større grad skrives inn i forskningsprogrammene til Forskningsrådet og i EUs nye rammeprogram for forskning, Horisont Europa.

Strategien skal bidra til å profilere og utvikle UiBs kvaliteter innenfor de humanistiske fagene og posisjonere universitetet strategisk på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer.

Det humanistiske perspektivet

Humaniora bidrar til historisk forståelse, og er avgjørende for evnen til kritisk analyse, tolkningskompetanse og språklig bevissthet som verktøy og uttrykk. Humanistiske fag gir spesifikke ferdigheter som har stor betydning for den offentlige samtalen, men har også en egenverdi som opplevelse og innsikt. Humaniora innebærer refleksjon omkring grunnleggende spørsmål om eksistens, erfaring, mening og verdier, og forvalter historisk hukommelse og kulturell bevissthet.

Humaniora ved UiB

Det humanistiske fakultet ble etablert i 1948, da UiB ble formelt konstituert. Da var det allerede en lang tradisjon for humanistisk forskning ved UiB. Arkeologisk, folkloristisk og lingvistisk forskning i regi av Bergens Museum kan dateres tilbake til første halvdel av 1800-tallet.

Fagdisiplinene hjemmehørende ved Det humanistiske fakultetet (HF) er tyngdepunktet for humanistisk kunnskap og kompetanse ved UiB, men også ved andre fakulteter som Det juridiske fakultet (Juss), Det samfunnsvitenskapelig (SV) og Fakultetet for kunst, musikk og design (KMD) har humanistiske perspektiver en viktig plass. I kraft av sine samlinger og forskning besitter Universitetsmuseet et betydelig kulturelt forvaltningsansvar. Universitetsbibliotekets samlinger, infrastruktur og rolle som møteplass for forskning og utdanning er også en viktig arena for humaniora ved UiB.

I humaniora-fagenes samfunnsoppdrag er forskningen tett knyttet til formidling av kunnskap gjennom lærebøker, i større populærvitenskapelige verk, i avisartikler, foredrag og som ekspertkommentatorer. Etableringen av tverrfaglige Middelalderklyngen er ett av flere virkemidler for å styrke UiB-humanioras samhandling med omverdenen. Arbeidet med å videreutvikle og digitalisere ordbøkene og forvaltningen av Språksamlingene har styrket UiBs samfunnsrolle. Åpningen av Universitetsmuseets gamle hovedbygning med arealer for skiftende utstillinger og Arena for forskningskommunikasjon vil, sammen med planen om å bygge et signalbygg for humaniora på Sydneshaugen, være viktig i arbeidet med å befeste Bergen og UiB som et humaniora-sentrum i Norge.

Digitaliseringen åpner for store muligheter innenfor forskning, utdanning, innovasjon og formidling. UIB er ledende blant norske universiteter på digitalisering og har betydelige digitaliseringsprosjekter ved Universitetsmuseet, Universitetsbiblioteket og innen mange humaniora-fag på tvers av fakulteter.

Strategiens mål

UiB skal levere kunnskap og undervisning av høy kvalitet og utvikle forskning og undervisningstilbud som møter fremtidens behov og bidrar i UiBs tematiske satsninger. For at UiB skal kunne realisere disse ambisjonene, har strategien som hovedmål å

- videreutvikle høy, internasjonal kvalitet på humanistisk forskning og utdanning og styrke UiBs nasjonale posisjon gjennom å bygge solide og stabile humanistiske fagmiljøer
- styrke og legge til rette for tverrfakultær humanistisk forskning
- styrke UiBs og de humanistiske fagenes gjennomslag i Forskningsrådet og EUs forskningsprogram
- fremme forståelsen av humanioras betydning for evnen til å kunne løse de utfordringene samfunnet står overfor og tydeliggjøre humanioras betydning for offentlighet og arbeidsliv
- styrke satsingen på lektorutdanningen og dialogen med skoleverket
- styrke forvaltning og utvikling av norsk språk og fremmedspråkene
- utvikle og samordne UiBs miljøer innenfor digital humaniora og styrke UiBs nasjonale posisjon på dette området

Strategien følger opp Humaniora-meldingens vektlegging av fem innsatsområder: Det faginterne med vekt på høy faglig kvalitet, samfunnsrelevans, arbeidslivet, skolen og språk. Som et breddeuniversitet med ett av Norges største og fremste humaniora-miljøer har UiB ambisjoner om å være ledende i Norge på alle de fem områdene. I strategien vil hvert av områdene følges opp med en nærmere omtale som angir UiBs rolle, utfordringer og mål på feltet. Innsatsområdene i strategien vil følges opp med egne handlingspunkter.

Kvalitet i humaniora

UiB må bygge videre på sterke forskningsmiljøer innen historie, filosofi, religion, språk og estetikk. Faglig mangfold og diversitet er en viktig del av humanioras kvalitet. Det gir et bredt fundament for UiBs bidrag til internasjonale forskningsprosjekter, til den tverrgående, utfordringsdrevne forskningen og til perspektivrikdommen i samfunnet. Langsiktige og stabile rammer for forskningen gjennom institusjonenes faste vitenskapelige stillinger er en forutsetning for høy forskningskvalitet og et godt undervisningstilbud. Fagenes kvalitet styrkes blant annet gjennom internasjonal publisering, deltakelse i større forskningssamarbeid – både innen fagdisiplinen og av tverrfaglig karakter – og gjennom aktivt engasjement i ulike nasjonale og internasjonale forskernettverk.

Et systematisk kvalitetsfremmende arbeid må ta hensyn til den humanistiske forskningens egenart. En stor del av forskningen i humanistiske fag er individuell. Samtidig som man verner om enkeltforskeren, må UiB utvikle en tydeligere internasjonal strategi for humaniora, støtte opp om vellykkede forskergrupper, bidra til deling av god praksis og karrierebygging for forskere, styrke forskningsledelsen og drive aktivt kvalitetsfremmende arbeid. Ambisiøs og strategisk rekruttering av vitenskapelig ansatte er avgjørende. I utviklingen av studieprogram og fagtilbud må humaniora-miljøene styrke den faglige kvaliteten, øke den eksterne inntjeningen, og satse på samarbeid og tverrfaglighet for å øke handlingsrommet til de humanistiske fagene.

Flere europeiske og amerikanske universiteter har etablert sentre for å styrke tverrfaglig tenkning og forskning om grunnleggende humanistiske problemstillinger og for å skape dialog på tvers av fakultetene og fagene. UiB bør utrede potensialet for et senter for nyskapende humanistisk forskning og formidling for forskergrupper, forskere og prosjekter.

Digital humaniora representerer et særlig potensiale ved UiB. Ulike humaniora-miljøer ved UiB har vært pionerer i digitalisering av arkiver og databaser, i utvikling av digitale datasett og analysemetoder, og i kulturelle forskningsperspektiver på det digitale teknologiskiftet. Det er stort faglig potensiale i å samordne relevante fagmiljøer ved UiB med kompetanse på digital infrastruktur for å løfte digital humaniora. Universitetsmuseets samlinger og Universitetsbibliotekets samlinger og infrastruktur representerer ytterligere utviklingsmuligheter.

INNSATSOMRÅDE: KVALITET I HUMANIORA			
Mål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Mål 1: Internasjonal høy kvalitet og nasjonalt ledende på studier, forskerutdanning og forskning	Definere og tydeliggjøre sammenhengen mellom faglig bredde og faglig kvalitet	HF	2019
	Identifisere og prioritere fagområder med særlig gode faglige forutsetninger	HF	2019
	Etablere en publiseringsstrategi for humaniora for å øke kvalitet på publisering	HF	2019
	Definere og utvikle HF-forskerutdanningsprogrammer	HF	2018-22

Mål 2: Heve rekrutteringen til humanistiske studier og humanistisk forskning	Stimulere til solide forskergrupper i fagmiljøene og på tvers av fakultetene	HF, SV, Juss, UM, KMD, FA	2019-20
	Etablere et prosjekt med mål om å styrke og samordne det strategiske søknadsarbeidet for større gjennomslag i NFR og EUs forskningsprogrammer		2019
	Utrede potensialet for å etablere et senter for tverrfaglig humanistisk forskning og formidling	Universitetsledelsen, HF	2018-22
	Etablere et digitalt humaniora-program for å videreutvikle UIB som ledende på digital humaniora: formidling og utdanningspraksis, generiske ferdigheter, metodeutvikling, digital infrastruktur og forskning på digitalt teknologiskifte.	HF, SV, UB, UM, IT	2018-22
	Prosjektere et signalbygg for humaniora i Dokkeveien/Sydenshaugen som skal styrke samhandling mellom de ulike humanistiske fagmiljøene, studentene, de administrative ressursene og omverden, og samtidig være en arena for fremragende humanistisk forskning, læring, språkopplæring, innovasjon og formidling	Universitetsledelsen, HF, EIA,	2019
	Etablere et eget studentrekrutteringsprogram for humaniora	HF, SA	2020
Utvikle utdanningsprogrammer eller forskerlinjer for særlig sterke og motiverte studenter	HF		

SAMFUNNSRELEVANS

For å styrke humanioras samfunnsrelevans peker denne strategien på to sentrale mål. Det ene er å styrke de humanistiske innslagene og perspektivene i satsingsområdene til UiB – marin, klima- og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer. Det andre målet innenfor samfunnsrelevans er å styrke og videreutvikle kapasiteten til de humanistiske fagene ved UIB til å forvalte og formidle kulturarven i et samfunn med høy endringstakt og store omstillingsbehov. Forvaltning og aktiv utvikling av kulturarven er av FN anerkjent som sentralt i bærekraftmålene. Dette har vært og er en viktig oppgave for humanistisk forskning og utdanning.

INNSATSOMRÅDE: SAMFUNNSRELEVANS OG TVERRGÅENDE SATSINGER			
Mål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Mål 1: Gi humaniora en sterkere deltakelse i forskning på de store samfunnsutfordringene	Styrke humaniora-innslaget i de strategiske satsingsområdene til UiB gjennom å stimulere til utvikling av konkurransedyktige flerfaglige prosjekter og søknader med tydelige humanioraperspektiver i de store programmene i forskningsråd og EU	HF, fakultetene, UM, FA	2018-22
	Bidra til humanistiske perspektiver i møte med de store samfunnsutfordringene gjennom innspill til EUs programsatsinger, til NFRs programmer og	HF, SV, JUSS, FA	2018-22

Mål 2: Styrke og synliggjøre humaniorafeltets forvaltning av kulturarv og kulturminner	gjennom deltagelse på de viktigste møteplassene for forskningspolitikk		2019
	Definere humanioraperspektivet i UiBs innovasjonsaktiviteter	HF	2018-22
	Ta i bruk Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket som en sentral arena for kommunikasjon av humaniora og bidra til å utvikle prosjektet 'Arena for forskningskommunikasjon' ved UM	UM, UB, HF, SV, Juss; KMD	2018-22
	Sikre god forvaltning av arkiver, samlinger og andre fellesressurser av betydning for offentligheten og humanistiske fagmiljøer, slik at disse blir gjort tilgjengelige for forskning, undervisning, formidling og innovasjon	UB, UM, HF, universitetsledelsen	2018-22
	Bruke middelalderklyngen aktivt til å søke eksternt samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt og synliggjøre UiBs middelalderkompetanse, -samlinger og utstillinger.	HF, Juss UM, UB, KMD, universitetsledelsen, eksterne	2018-22

ARBEIDSLIVET

Synliggjøring og tydeliggjøring av arbeidslivsrelevansen til humaniorafag vil kunne øke interessen for studiene og utdanningene i samfunnet. Samtidig bør det åpnes for at humanistiske fag i større grad kan brukes sammen med andre disipliner i gradene. Å legge til rette for flere tverrfaglige akademiske grader kan åpne humanioraperspektivet for flere grupper. De humanistiske fagene må svare på behovene for livslang læring og fortsatt utvikle etter- og videreutdanningstilbudet.

INNSATSOMRÅDE: ARBEIDSLIVET			
Mål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Mål 1: Synliggjøre humaniora-fagenes relevans for arbeidslivet	En særskilt satsing på å styrke informasjonen til studiesøkere om hvilke karrieremuligheter de humanistiske studieprogrammene gir	SA, HF, KA	2019
Mål 2: Utvikle samarbeidsrelasjoner med arbeidslivet	Etablere et prosjekt som vurderer ulike tiltak spesielt for humaniora: karriereveiledning, alumninettverket, mentorordninger og tilrettelegging av praksiskomponenter i studieløpene etc.	SA, KA, HF	2019
	Utvikle etter- og videreutdanningstilbud i bredden av de humanistiske fagene	SA, HF, UM	2019-22
	Bruke ordningen med nærings- og offentlig-Ph.D aktivt	HF, Juss, SV; KMD	2018-22

SKOLEN

Skolen er humanioras viktigste grenseflate mot samfunnet. Lærere og elever inviteres inn til universitetet og museet, skolen er en formidlingsarena for fagene og fremtidig arbeidsplass for mange humaniorastudenter.

UiB vil videreutvikle humanioras nære forhold til skolen ved styrket skoleformidling, å bygge ut universitetsskolesamarbeidet, legge til rette for mer samhandling med partnerskolene og satse på lektorutdanningen. Det er et mål å bedre samhandlingen mellom disiplin-fag, didaktikk, pedagogikk og skolefeltet. Museet er en ressurs som kan utnyttes mer systematisk i forhold til skolesamarbeidet.

UiBs lektorutdanning har et stort faglig potensiale, gjennom en bred fagkompetanse og en unik nærhet mellom disiplin-faglige og didaktiske miljøer. Sentrale skolefag som fransk, tysk og spansk er man alene om å tilby på Vestlandet. UiB har utfordringer med hensyn til organisering av lektorutdanningen. Det er nødvendig å videreutvikle denne utdanningen for få ned frafallet og øke studiekvaliteten.

Det er en målsetning å øke kandidatvolumet på både 5LU og PPU. En forutsetning for å lykkes med å kople en volumøkning til en kvalitetsforbedring, er tilstrekkelig bemanning og et skolefaglig samarbeid mellom involverte miljøer. Det er også vesentlig at relevante miljøer deltar der skolepolitikk, læreplaner og læremidler utformes nasjonalt.

INNSATSOMRÅDE: SKOLEN			
Mål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Mål 1: Utvikle forholdet til skolesektoren	Styrke institusjonelt faglig-politisk engasjement i skolesektoren gjennom å søke deltakelse i faglig-politiske prosesser knyttet til læreplanutvikling og lærerutdanning	HF, MN, SV, Psyk, universitetsledelsen	2018-22
	Videreutvikle partnerskolesamarbeidet og universitetsskolesamarbeidet innenfor humaniora	HF, MN, SV, Psyk, SA	2018-22
	Utvikle fellesarenaer der disiplin-fag, didaktikk, pedagogikk og skolelærere kan samhandle med studenter og elever om undervisning og forskning i tråd med intensjonene i <i>Lærerutdanningen 2025</i> .	HF, MN, SV, Psyk,	2018-22
Mål 2: Styrke lektorutdanningen	Utvikle lektorutdanningen gjennom blant annet en tydelig ledelse, forutsigbart studieløp, nye fagtilbud, økt kandidatvolum, bedret praksissamarbeid med skolene og faglig-sosiale tiltak for lektorstudentene.	HF, MN, SV, Psyk, universitetsledelsen	2018-22
	Utvikle samarbeidet med Høgskulen i Volda og HVL om lektorutdanning og skoleforskning.	HF, MN, SV, Psyk, universitetsledelsen	2019
Mål 3: Styrke EVU-tilbudet til lærere	En særskilt satsing på nye EVU-tilbud til lærere knyttet til statlige satsninger som «Kompetanse for kvalitet» eller som frittstående fagtilbud med muligheter for digitale undervisningsløsninger.	HF, MN, SV, Psyk, UB, SA, DigUiB	2018-22

SPRÅK

Språk er navet i enhver kunnskapsfrembringelse. Norske målformer har en særlig posisjon i humaniora i Norge. I en globalisert og digitalisert verden er betydningen av fremmedspråkkunnskap grunnleggende. Et lite land som Norge, med åpen økonomi og utstrakt internasjonalt engasjement, har behov for gode og effektive redskaper for kommunikasjon og interkulturell samhandling med andre. De humanistiske språk- og litteraturfagene ved UiB har et særskilt ansvar for å ivareta og utvikle norske målformer og fremmedspråk både i forskning og undervisning. Nordisk og engelsk har en solid posisjon ved UiB. I tillegg tilbys studieprogram i fransk, italiensk, japansk, kinesisk, tysk, arabisk, russisk, spansk og latinamerikastudier. HF tilbyr også studier i gammelgresk og latin.

UiBs fagmiljøer skal være stabile, solide og ha forutsigbarhet og samarbeide nært med skole-, arbeids- og næringsliv om bevisstgjøring om disse studienes relevans. UiB er det eneste lærestedet på Vestlandet som tilbyr gradsstudier i tysk, fransk og spansk, og vil ta et særskilt ansvar for å forvalte disse fagene i regionen. Flere av fremmedspråkfagene utfordres av varierende studentrekruttering og de siste årenes nedbemanning har rammet flere språkfagmiljøer.

UiB ønsker å spille en sentral rolle i forvaltningen av norsk, og vil videreutvikle sin språkkompetanse innenfor en bred vifte av fremmedspråk. Språksamlingene som i 2016 overført til UiB fra Universitetet i Oslo er en betydelig vitenskapelig ressurs som består av eldre fysisk og digitalt materiale. Samlingene er grunnlaget for de norske ordbøkene, og brukes i navnefaglige studier og normering av stedsnavn. Å sikre en god forvaltning av disse ressursene vil åpne for forskningsbasert videreutvikling av norske språk.

INNSATSOMRÅDE: SPRÅK			
Mål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Mål 1: Styrke kvaliteten på språkfagene	Vurdere bredden og sikre forutsigbare og gode rammer for UiBs fremmedspråkfag	HF, universitetsledelsen	2019
	Styrke kvaliteten på språkutdanningen gjennom å øke andelen av studenter som tar utlandsopphold	HF	2018-22
	Arbeide for å få etablert en SFU knyttet til språkfagene	HF	2020
Mål 2: UiBs språkmiljøer skal ha en ledende rolle i nasjonal språkforvaltning og -utvikling	Framheve språkfagenes særlige betydning for UiBs internasjonale profil	Universitetsledelsen, HF	2018-22
	Synliggjøre og videreutvikle UiBs rolle i å forvalte gradsstudier i fremmedspråk på Vestlandet	HF, universitetsledelsen	2018-22
	Bruke språksamlingene og arbeidet med ordbøkene til å utvikle prosjekter og	HF, UB, universitetsledelsen	2018-22

	<p>satsninger på norsk språk og UiBs rolle i nasjonal språkforvaltning og -utvikling</p> <p>Vurdere å utvikle flere tilbud om språkopplæring for ansatte, studenter og andre.</p> <p>En særskilt satsing på studentrekruttering til fremmedspråkene og synliggjøring av arbeidslivsrelevansen</p>	<p>HF</p> <p>HF, SA, KA</p>	<p>2020</p> <p>2019</p>
--	---	-----------------------------	-------------------------